

Diarienummer: KS-2024/106
Handläggare: Stella Vallgård

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Motion 2024:03 från Thor Övrelid (M) – Stärk kunskapen om kommunens HVB-hem

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Moderaterna har inkommit med en motion som föreslår att Knivsta kommun initierar ett arbete för att stärka sin kunskap om händelser kring de HVB-hem som finns inom kommunens gränser. Syftet är att öka tryggheten och säkerheten för kommunens invånare.

Moderaterna föreslår att:

1. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att initiera ett arbete för att säkerställa att kommunen har tillräcklig kunskap om vad som sker i och omkring HVB-hemmen.
2. Samt initiera utökade kontakter med de placerande kommunerna för att hålla sig underrättad om hur dessa kommuner arbetar med att öka tryggheten vid boendena.

Ärendets uppkomst och historik

Motionen inkom den 2 maj 2025 och behandlades vid kommunstyrelsens sammanträde den 27 januari 2025, § 21.

Utredning efter återremiss

Förslag till beslut var att motionen skulle avslås med hänvisning till nuvarande lagstiftning. Kommunstyrelsen beslutade att återremittera ärendet.

Rättslig utredning

Lagstöd

Socialtjänstlagen (SoL, 2025:400) innehåller bestämmelser om socialtjänstens ansvar och verksamhet, men specifika regler om sekretess finns i OSL. SoL betonar dock

vikten av samverkan mellan olika aktörer för att säkerställa att den enskilde får de vård och omsorg som behövs.

Enligt Offentlighets- och sekretesslagen (OSL, 2009:400) gäller sekretess för uppgifter om enskildas personliga förhållanden inom socialtjänsten, vilket inkluderar HVB-hem. Sekretessen innebär att uppgifter inte får lämnas ut om det inte finns stöd i lag för detta.

I proposition 2024/25:180 föreslås att uppgifter ska kunna lämnas mellan myndigheter avhängigt syftet med överlämnandet. Ett godtagbart syfte bland andra är att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet. Lagförslagen i Prop. 2024/25:180 föreslås träda i kraft 1 december 2025.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Utredning

HVB-hem omfattas av strikt reglerad lagstiftning, framför allt genom socialtjänstlagen (SoL 2025:400) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Ansvarsfördelningen mellan den placerande kommunen och den mottagande kommunen, i detta fall Knivsta, är tydligt definierad. Den placerande kommunen ansvarar för att säkerställa att den placerade individen får erforderligt stöd och insatser enligt SoL (4 kap. 1 § och 29 kap. 1 §).

Sekretessreglerna i offentlighets- och sekretesslagen OSL (10 kap.) begränsar kommuners möjligheter att fritt dela personuppgifter och specifik information om individer som är föremål för socialtjänstens insatser. Detta innebär att Knivsta kommun inte kan erhålla efterfrågad information utan tydligt lagstöd eller samtycke från berörda parter.

Motionen hänvisar till regeringens pågående arbete med sekretesslagen och ökat informationsutbyte mellan myndigheter. Under 2024 presenterades SOU 2024:63, som ligger till grund för Prop. 2024/25:180 med förslag om ändringar i sekretesslagen. Dessa planeras träda i kraft den 1 december 2025 och kan möjliggöra ett ökat informationsutbyte mellan myndigheter i syfte att bland annat förebygga, förhindra eller upptäcka brottslighet.

Det är dock osannolikt att Knivsta kommun kommer att få tillgång till information om enskilda individer placerade på HVB-hem i syfte att generellt öka kunskapen om vad som sker i och omkring dessa verksamheter. Enligt den aktuella propositionen ska varje förfrågan om att ta del av information föregås av en intresseavvägning, där behovet av att dela information ska ställas mot individens rätt till skydd för sin personliga integritet.

Knivstas skolor har redan i dagsläget etablerade kontakter med majoriteten av de placerade individernas hemkommuner och samverkar kring uppkomna bekymmer. Den nya lagstiftningen kan innebära ett visst utökat informationsflöde till skolorna, men detta bedöms kunna hanteras inom ramen för befintliga arbetsformer och kräver därmed inga nya beslut eller förändringar i arbetssätt.

Även polisen har redan med dagens lagstiftning möjlighet att samverka kring individer på HVB-hemmen inom ramen för SSPF på liknande sätt som man samverkar kring individer från Knivsta kommun.

Vad gäller tryggheten vid boendena har HVB-hemmen är det HVB-hemmen som bär ansvaret. Dialoger mellan SSPF, polisen och HVB-hemmen sker redan idag med halvårs mellanrum.

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att de lagförändringar som föreslås i Prop. 2024/25:180 eventuellt kan möjliggöra en större insyn i vad som sker i och omkring HVB-hemmen än vad som finns idag men att så kan ske inom befintliga arbetssätt.

I och med att det inte är den placerande kommunen utan HVB-hemmen som ansvarar för tryggheten på HVB-hemmen tillgodoses redan behovet av dialog i och med de träffar som redan sker mellan polis, kommunen och HVB-hem.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-09-22

KS § 21, 2025-01-27

Motionen

Beslutet skickas till

Akten

Kommunfullmäktige

Åsa Franzén
chef för kommunledningskontoret

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐ Nej ☒

Beslutet innebär inga förändringar.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒